

Faktorer med betydning for arbeidsmiljøet

Faktor	Beskrivelse av faktoren	Kategorisering
Skift- eller turnusarbeid – arbeid utenom dagtid	Skiftarbeid viser til arbeidstidsordninger der ansatte arbeider om dagen, kvelden og natten etter bestemte arbeidsplaner. Turnusarbeid viser til ordninger der dekningsbehovet varierer i løpet av døgnet.	Organisatorisk faktor
Lange arbeidsuker	Lange arbeidsuker er i forskningslitteraturen ofte definert som mer enn 55 timer i hovedarbeidsforholdet.	Organisatorisk faktor
Arbeid-familie-ubalanse	Viser til en opplevelse av at kravene på jobben har negativ virkning på privat- og familieliv.	Organisatorisk og psykologisk faktor
Jobbusikkerhet	Viser til en opplevelse av at man har en mindre trygg ansettelse enn man skulle ønske.	Organisatorisk og psykologisk faktor
Endringer knyttet til nebemanning, oppbemanning og omorganisering	Viser til raske bemanningsendringer eller rask endring av organiseringen av arbeidet som er motivert eller styrt ut fra ytre hendelser og kortsiktige behov.	Organisatorisk faktor
Organisatorisk rettferdighet	Handler om hvorvidt de ansatte oppfatter at den organisasjonen som de jobber i har rettferdige systemer og prosedyrer, samt om de opplever å bli behandlet rettferdig av autoritetspersoner i organisasjonen.	Organisatorisk og psykologisk faktor
Lederatferd: støttende, bemyndigende og rettferdig ledelse	Viser til en opplevelse av at nærmeste leder gir støtte og hjelp i arbeidet; verdsetter arbeidsresultater og behandler de ansatte rettferdig og upartisk.	Organisatorisk og sosial faktor
Høye jobbkrav	Jobbkrav viser til høyt arbeidstempo og stor arbeidsmengde.	Organisatorisk og psykologisk faktor
Rolleforventninger	Viser til rollekonflikt, dvs. opplevelsen av å stå overfor motstridende krav eller oppgaver i arbeidet som ikke lar seg forene, og rolleklarhet, dvs. uklare arbeidsforhold og forventninger – en opplevelse av mangel på tydelige mål og forventninger til jobben man skal utføre.	Organisatorisk og psykologisk faktor
Emosjonelle krav	Viser til de følelsesmessige kravene som stilles til ansatte i møte med andre, og omhandler i hvilken grad ansatte må forholde seg til sterke følelser som sorg, sinne, fortvilelse og oppgitthet, samt om ansatte må skjule sine egne sterke følelser overfor kunder, klienter eller andre som ikke er ansatt på arbeidsplassen.	Organisatorisk og psykologisk faktor

Faktor	Beskrivelse av faktoren	Kategorisering
Selvbestemmelse/autonomi	Viser til grad av selvbestemmelse med hensyn til planlegging av hvordan eller når jobben skal utføres, samt grad av innflytelse på beslutninger med betydning for det arbeidet som skal utføres.	Organisatorisk og psykologisk faktor
Positive utfordringer	Viser til en opplevelse av at ferdigheter man har er nyttig i jobben, samt at arbeidssituasjonen oppleves som meningsfull og utfordrende i positiv forstand.	Organisatorisk og psykologisk faktor
Godt arbeidsklima	Viser til et arbeidsmiljø kjennetegnet ved å være oppmuntrende, støttende og behagelig.	Organisatorisk og sosial faktor
Mobbing og trakassering	Mobbing vil si å bli utsatt for gjentatte trakasserende handlinger over tid, der den som er utsatt opplever en maktubalanse i forhold til mobber, noe som gjør det vanskelig å forsvare seg mot handlingene.	Sosial faktor
Konflikter	Viser til å være involvert i ubehagelige konflikter med leder, kollegaer eller kunder, pasienter eller lignende.	Sosial faktor
Vold og trusler	Viser til at man på jobben kan oppleve slag, spark, dytting, lugging eller andre fysiske angrep, eller trusler om slike handlinger.	Sosial faktor

Utarbeidet av en partssammensatt arbeidsgruppe ledet av Arbeidstilsynet.